

Gelijkheid en rechtvaardigheid Staatsrechtelijke vraagstukken rondom ‘minderheden’

Staatsrechtconferentie 2001

onder redactie van

M. Kroes, J.P. Loof & H.-M.Th.D. ten Napel

met bijdragen van

J.P. Loof

D. Heirbaut

E.A. Alkema & A.C. Rop

M.L. Haimé

G.J. Schutte

G. Visscher

Tj. Gerbranda

A.J.Th. Woltjer

H.K. Fernandes Mendes

B.C. Labuschagne & H.-M.Th.D. ten Napel

R. Holtmaat

M. Kroes

J.E. Goldschmidt

KLUWER 

INHOUD

MR. J.P. LOOF

Inleiding: staatsrechtelijke vraagstukken rondom ‘minderheden’

1. Introductie *1*
2. Van 1979 naar 2001 *1*
3. Gelijkheid en rechtvaardigheid *8*

PROF. DR. D. HEIRBAUT

Minderheden, tolerantie en gelijkheid in historisch perspectief

1. Inleiding *13*
2. Minderheden *16*
3. Tolerantie *22*
4. Het gelijkheidsbeginsel *28*
5. Besluit *30*

PROF. MR. E.A. ALKEMA & MR. A.C. ROP

Gelijk zijn en gelijk krijgen – aspecten van gelijkheid in de rechtspraktijk

- Inleiding *31*
1. Theorievorming rond gelijkheid *32*
 2. Spanningsvelden binnen de gelijkheid *42*
 3. Internationale gelijkheids- en non-discriminatiebepalingen *52*
 4. Institutionele aspecten *68*
 5. Slotbeschouwingen *74*

MR. M.L. HAIMÉ

Achtergronden van en ontwikkelingen in het Nederlandse minderhedenbeleid

1. Inleiding *79*

2. Hoe is het begonnen? 79
3. Juridische ontwikkelingen 82
4. Van gelijke rechten naar gelijke plichten en burgerschap 85
5. Waar staan we nu en waar gaan we naar toe? 87
6. Slot 88

G.J. SCHUTTE

Vertegenwoordiging van minderheden binnen de politieke besluitvorming

1. Korte probleemschets 91
2. Bouwstenen voor een grondvlak ten dienste van een multiculturele samenleving 92
3. Relatie met politieke representatie van minderheden 93
4. Representatie binnen (bestaande) maatschappelijke organisaties 94

DR. G. VISSCHER

Kiestelsel en kiesrecht in het minderhedenbeleid

1. Inleiding 95
2. Bijna een kwart eeuw minderhedenbeleid 96
3. Toegankelijkheid van het politiek bestel 98
4. Kiesrecht van niet-Nederlandse ingezetenen 102
5. Enkele conclusies 112

MR. T.J. GERBRANDA

Botsing van grondrechten: is een rangorde onvermijdelijk?

1. Inleiding 115
2. Uitwerking gelijke behandeling in wet- en regelgeving 116
3. Godsdienst en uitsluiting van vrouwen 117
4. Mindere bescherming van het islamitisch geloof 119
5. De vrijheid van meningsuiting versus art. 1 Grondwet 121
6. De vrijheid van godsdienstige uitingen versus art. 1 Grondwet 121
7. Problemen met de vervolging van discriminatie in de praktijk 123
8. Botsing van grondrechten in verband met gelijkheid en non-discriminatie 125
9. Enkele stellingen tot besluit 127

MR. A.J.TH. WOLTJER

Gelijke aanspraak op bescherming van fundamentele rechten

1. Inleiding 133
2. Botsing van grondrechten 134
3. Is de ene botsing de andere niet? 134
4. Een uitgangspunt 136

MR. DR. H.K. FERNANDES MENDES

Scheiding van kerk en staat: geen beletsel voor steun aan kerken

1. Inleiding 137
2. Bestuurlijke terughoudendheid jegens islam 138
3. Beginsel van de scheiding van kerk en staat 140
4. Praktijkervaring in het Amsterdamse stadsdeel Zuid-Oost 142
5. Conclusie 144

MR. B.C. LABUSCHAGNE & MR. DR. H.-M.TH.D. TEN NAPEL

De verhouding tussen staat en godsdienst. Enkele stellingen ter heroriëntatie op een actueel thema

1. Inleiding 147
2. Modellen van kerk-staatverhoudingen 148
3. Een positievere rol van de overheid ten aanzien van godsdienst 150
4. Een actieve rol van de staat op het terrein van geestelijke vorming en toerusting 157
5. Een stimulerende rol van de staat ten aanzien van de dialoog tussen de godsdiensten 158

MR. R. HOLTMAAT

Het gelijkheidsbeginsel: van een vat vol dilemma's naar drie typen van gelijkerechtenwetgeving

1. Inleiding 161
2. Verfijningen in het gelijkheidsprincipe 162
3. Het gebrek aan doordenking van de grondslagen van non-discriminatie en gelijke behandeling 165
4. Van dilemma's naar oplossingen 169
5. Drie typen van gelijkerechtenwetgeving 171

Het gelijkheidsbeginsel, een vat vol dilemma's. Onderscheid op grond van handicap en/of chronische ziekte

1. Inleiding 177
2. De ADA in de Verenigde Staten 177
3. Vergelijking Verenigde Staten – Nederland 179
4. Nederlandse gelijke behandelingswetgeving 181
5. Wetsvoorstel 28 169 182
6. Internationale ontwikkelingen 184
7. Tweestrijd of twee-sporen 185

PROF. MR. J.E. GOLDSCHMIDT

Naar een rechtvaardige verdeling van verantwoordelijkheid voor 'pech'? Een blik op de toekomst van gelijkheid en de rol van het staatsrecht

1. Inleiding 187
2. Diversiteit 188
3. Verschil in ongelijkheid 189
4. Verantwoordelijkheid en pech 190
5. Staat en burgerschap 191
6. Scheiding van kerk en staat 193
7. Juridisering 194
8. Gelijkheid en democratie 197
9. Afsluitend 198